

Nā ‘Anu‘u ‘Ōlelo Hawai‘i

‘Ike	Ke Kūkonukonu	Hānai ‘ia ke kuana‘ike ma ka noho ‘ana a kupa i ke alo o ka ‘ōlelo, ‘o ia ho‘i, ma ka heluhelu mau, ka ho‘olohe nui a me ka ho‘opuka ‘ana i ka ‘ōlelo Hawai‘i ma kona kulana “kahiko”. ‘O ia “kahiko” ‘ana ke ‘ano o ka ‘ōlelo a ka po‘e i hānai ‘ia ma ia ‘ōlelo kumu.
	Ke Kuana‘ike	Ma hope o ka noho ‘ana a kupa i ke alo o ka ‘ōlelo Hawai‘i e ho‘omaka ai ka ‘ike ‘ana i ke ‘ano o ka no‘ono‘o ‘ana a ka po‘e ‘ōlelo kumu. E lilo kēlā kupa ‘ana i mea e ‘ālikelike ai ko ka mea ‘ōlelo kuana‘ike pono‘ī me ke kuana‘ike o ka po‘e ‘ōlelo “kumu”.
Hakuhia	Ka Mana‘o	E pili ka mana‘o nui o ka ‘ōlelo i ka ‘ikena Hawai‘i a me ke kuana‘ike o kēia ‘ōlelo. E wehewehe ‘ia nā mana‘o me ke koho kūpono ‘ana i nā hua‘ōlelo a me nā pilina‘ōlelo e kū ana i ka ‘ōlelo kumu. ‘A‘ole i unuhi haiki ‘ia mai kekahi ‘ōlelo mai. Ua ulu ka ‘ōlelo mai loko mai o nā pō‘aiāpili a me ka ‘ikena ‘ōlelo Hawai‘i
	Ka Haku	Kāwili kūpono ‘ia kekahi mana‘o o kēia au nei me ka ‘ānoni ‘ana i ka ‘ike a me nā mana‘o o ka po‘e ‘ōlelo kumu, e like me ka ‘ōlelo e ‘ike mau ‘ia nei ma ka nūpepa a e lohe mau ‘ia nei ho‘i ma nā ‘okina leo a ma nā kaiāulu ‘ōlelo Hawai‘i. E ho‘ohana ‘ia nā kumuhana a me nā pō‘aiāpili hou i mea e hō‘ola ai i nā hi‘ohi‘ona ‘ōlelo a me nā mana‘o (kuana‘ike) o ka po‘e ‘ōlelo kumu.
Kūlana	Ka Ha‘ako‘iko‘i	E ho‘olālā ‘ia a e kūkulu ‘ia nō ho‘i ka ‘ōlelo e ho‘opuka ai i mua o kekahi kanaka a anaina ko‘iko‘i paha i mea e ho‘ohanohano ai i ia anaina a me kou mo‘okū‘auhau ‘ike ‘ōlelo Hawai‘i. I kekahi manawa, e ho‘opuka ma‘alea pū ‘ia ka ‘ōlelo kauhale i ka wā e ‘ōlelo ha‘ako‘iko‘i ai i mea e hō‘ike ‘ia ai ka wali ma waena o nā kūlana ‘ōlelo ‘elua.
	Ke Kauhale	E ho‘opuka ‘ia ka ‘ōlelo ma nā lā a pau i mua o ka ‘ohana a me nā hoa aloha, a pēia aku nō ma nā wahi a pau. E pa‘a ana ka hapanui o nā hua‘ōlelo a pau e ho‘opuka pono ai ma kēia mau pō‘aiāpili ma‘amau o ka nohona nei.

Nā ‘Anu‘u ‘Ōlelo Hawai‘i

Mīkololehua	Ka Ho‘ono‘ono‘o	I ‘ōlelo ana kēia e pā ai ka no‘ono‘o o ka mea ho‘olohe. I ‘ōlelo pū ana ia e hō‘ike ai ka mea ‘ōlelo i kekahi mana‘o a i ‘ole kumuhana i lohe mua ‘ole ‘ia e ka po‘e ho‘olohe.
	Ka Ho‘oha‘aheo	I ‘ōlelo ana kēia e pā ai ka mauili o ka mea ho‘olohe. I ‘ōlelo pū ana ia e ho‘oikaika ai i ka po‘e ho‘olohe ma ke ‘ano maoli. E ha‘alele ana ka po‘e ho‘olohe i ia kūka‘i mana‘o ‘ana me ka ha‘aheo i ka mana‘o a me ke ‘ano, ‘o ke kūlana nō ho‘i, o kona ho‘opuka ‘ia.
	Ka Ho‘oulu	I ‘ōlelo ana kēia e pā ai ka ‘uhane o ka mea ho‘olohe. Ma hope o kēia ‘ōlelo ‘ana, e ulu ana ka mana‘o i loko o ka mea ho‘olohe e hana i kekahi hana e pili ana i ka mana‘o i ho‘opuka ‘ia.
Leo	Nā Loina ‘Ōlelo	E kūpono ana ka lō‘ihi, ka pilina‘ōlelo, nā hua‘ōlelo a me ke kūlana o ka ‘ōlelo e pono ai ka po‘e ho‘olohe.
	Nā Lawena Kino	E kāko‘o ana ka hanana kino i ka mana‘o e ho‘opuka ‘ia ana. ‘A‘ole e lilo ka ne‘ena kino i mea e emi ai ka mana‘o nui o ka ‘ōlelo a i ‘ole kona ka‘a kūpono ‘ana i ka po‘e ho‘olohe.
	Ka Wali	E poeko kūpono ana ka ‘ōlelo e like me ka loina ‘ōlelo kumu. E ho‘opuka pū ‘ia ana paha ka ‘ōlelo pokepoke ma ka wā e pono ai ia ‘ano ‘ōlelo. Ho‘opuka ‘ia na‘e kēlā no ka pono o ka pō‘aiāpili, ka mana‘o a i ‘ole ka po‘e ho‘olohe.
	Ka Nui Leo	E ho‘ohana ‘ia ka nui leo i mea e pā ai ka po‘e ho‘olohe. ‘O ka mea nui na‘e, ua lawa kona nui e lohe ‘ia ai. He kōkua ka nui leo no ke ka‘a kūpono ‘ana o ka mana‘o o ka mea ‘ōlelo.
	Ke Ki‘ina Leo	E ho‘opuka ‘ia ka ‘ōlelo Hawai‘i e like me ke ki‘ina leo o ka po‘e ‘ōlelo kumu. ‘A‘ole ka ‘ōlelo e pi‘i ana ma ka hopena o nā hopuna ‘ōlelo e like me kekahi ‘ōlelo haole.